drift transition academy

Hogeschool van Amsterdam

Gedrag voor systeemverandering

Een opleiding voor klimaatprofessionals

Gedrag voor systeemverandering

Een opleiding voor klimaatprofessionals

Herfst 2026 – Utrecht

De klimaatcrisis vraagt om fundamentele veranderingen in de manier waarop we wonen, werken, produceren en (samen)leven. Hoewel er talloze initiatieven en koplopers zijn, breekt duurzame verandering op veel plekken niet door. De transitie naar een duurzame samenleving stokt te vaak in goede bedoelingen, pilots en beleid dat niet van de grond komt. Ondertussen tikt de klok door en groeit er weerstand.

Er is systeemverandering nodig: afbraak van dominante manieren van denken, organiseren en doen, en opbouw van alternatieven. Maar systemen veranderen niet vanzelf – ze veranderen ook doordat mensen veranderen. Mensen veranderen niet in een vacuüm – ze reageren op elkaar, op normen, op handelingsperspectieven, op prikkels en belemmeringen in hun omgeving. Om klimaattransities te versnellen, is kennis van gedragspsychologie dus een onmisbare aanvulling.

Om deze reden brengen we in een unieke zesdaagse opleiding twee werelden samen die elkaar zelden ontmoeten: de wereld van de transitiekunde en die van gedragspsychologie. DRIFT en het lectoraat Psychologie voor een Duurzame Stad (Hogeschool van Amsterdam) slaan hiervoor de handen ineen en leren je begrijpen hoe systemen functioneren én hoe mensen binnen die systemen bewegen.

We koppelen kennis over systeemverandering aan inzichten over menselijk gedrag, motivatie, weerstand en sociale beïnvloeding. Tijdens de opleiding krijg je onderwijs van vooraanstaande experts uit beide velden, te weten Reint Jan Renes, Willemijn Vermeer, Derk Loorbach en Igno Notermans.

Voor wie is deze opleiding?
Deze opleiding is voor jou als je werkt aan een vraagstuk dat raakt aan de grote klimaattransities van deze tijd. Denk aan de circulaire economie, duurzame energie of de transitie van landbouw en voedsel. Je hebt ervaring in het veld, hebt verschillende aanpakken geprobeerd en vraagt je af: hoe breng ik dit nu echt verder?

Misschien werk je aan het versnellen van de energietransitie in een regio, maar loop je vast op weerstand of trage besluitvorming. Misschien ben je actief in het verduurzamen van de voedselketen en merk je hoe lastig het is om gevestigde belangen te doorbreken en structurele samenwerking tot stand te brengen. Of je bouwt aan de circulaire economie en zoekt naar manieren om gedrag en routines van ondernemers en consumenten écht te veranderen.

Prijs
De kosten voor deelname bedragen €4495,00 (vrijgesteld van BTW) en zijn inclusief (digitaal) studiemateriaal en catering.

Waar
Utrecht

Studiebelasting
De studielast voor deze opleiding is sterk persoonsgebonden. Houd rekening met een tijdsinvestering van één extra dag per opleidingsdag voor het voorbereiden van het college, het lezen van de literatuur en het werken aan de eigen casus.

Certificaat
Heb je alle bijeenkomsten gevolgd en de opdrachten afgerond, dan ontvang je een certificaat.

Als je bijvoorbeeld beleidsmaker, programmamanager, adviseur, kwartiermaker of projectleider bent en tegen de weerbarstigheid van de praktijk aanloopt, dan is deze opleiding voor jou.

Je hoeft geen (theoretische) voorkennis te hebben van transitiekunde of gedragspsychologie. Wat telt is dat je werkt aan een relevante praktijkopgave en bereid bent om je blik te verruimen.

In deze opleiding krijg je nieuwe kaders, inzichten en methodes aangereikt én een leeromgeving waarin je samen met andere professionals je eigen duurzaamheidsopgave kunt verdiepen, bevragen en verder brengen.

Na afloop:

- Begrijp je wat **duurzaamheidstransities** zijn en welke houding en gedrag bijdraagt aan het werken aan transities.
- Heb je inzicht in hoe (jouw) robuuste **gedragsverandering** op het gebied van duurzaamheid tot stand komt en welke belemmeringen hierbij in de weg kunnen zitten.
- Stel je **gedragsdoelen** scherp, en leer je effectieve transitie-gedragsinterventies herkennen.
- Daag je jezelf uit om je eigen (professionele) **gedrag, perspectief en houding** ten opzichte van anderen in je opgave te bevragen en aan te passen.
- Heb je een versterkt handelingsperspectief in **jouw praktijkopgave** in de klimaattransities door de integratie van transitie-inzichten en gedragspsychologie.

Programma

Dag 1 – 6 oktober Hof van Cartesius - Dakzaal

Verkennen van de klimaatopgave: systeem, mens en gedrag

Ochtend | Kennismaking en het klimaat als gedragsvraagstuk

We starten met een uitgebreide kennismaking en een introductie van de opleiding. We sluiten de ochtend af met een basis in de gedragspsychologie: hoe is de klimaatopgave een gedragsvraagstuk?

Middag | Jouw praktijkopgave en het klimaat als transitievraagstuk

We maken kennis met elkaars opgaven en gevoel van urgentie en verkennen de basis van de transitiekunde. Wat maakt het klimaatvraagstuk een transitievraagstuk?

Ons onderwijs

• De kracht van ons onderwijs zit hem in de combinatie van theorie en praktijk. Je krijgt les van diverse docenten met ieder hun eigen expertise en wordt uitgedaagd deze kennis te verbinden aan je eigen context.

•We creëren een omgeving waarin deelnemers leren van ons én elkaar, en wij op onze beurt weer van hun ervaringen uit de praktijk.

• De digitale leeromgeving waarin je werkt is het platform SURFdrive.

Dag 2 – 27 oktober Kanaal 30 - Foyer

Systeemverandering en transitie

Waarom systeemverandering nodig is – en hoe je die herkent

Ochtend | Transitiekunde

Je leert te denken vanuit systemen en maakt kennis met de belangrijkste concepten uit de transitiekunde en hun toepassing.

Middag | Transitieanalyse van jouw opgave

Je brengt de transitiedynamieken in jouw opgave verder in kaart en verkent daarmee mogelijkheden tot transitiesturing.

Dag 3 – 10 november De Moestuin

Groepsgedrag en collectieve verandering

Waarom we als groepen in beweging komen – of juist niet

Ochtend | Sociale psychologie en collectief gedrag

We verkennen hoe sociale normen, groepsprocessen, voorbeeldgedrag en (gebrek aan) collectieve actie gedrag beïnvloeden.

Middag | Het (sociale) krachtenveld in jouw opgave

Je onderzoekt de barrières die collectieve actie in de weg staan, vertaalt deze naar je eigen opgave, en verkent strategieën voor sociale mobilisatie.

Dag 4 – 24 november De Moestuin

Moreel leiderschap en jouw transitiegedrag

Veranderen van systemen en anderen begint ook bij jezelf

Ochtend | De rol van jou als individu in verandering

Hoe behoud je motivatie als het lastig wordt? Hoe ga je om met weerstand, twijfel en complexiteit?

Middag | Jouw transitiegedrag

We verkennen hoe je aan transities werkt, en welke onduurzame reflexen je wil doorbreken. Ook ontwikkel je handelingsrepertoire om dit concreet te doen.

Dag 5 – 8 december Kanaal 30 - Foyer

Integraal werken aan transitie en gedrag

De inzichten over transitie en gedrag verder in actie zetten

Ochtend | Verbinden van systeem, sociaal en persoonlijk niveau

We brengen de inzichten uit de eerdere dagen met jou samen: hoe grijpen systeemverandering, sociale processen en persoonlijke dynamieken op elkaar in?

Middag | Van inzicht naar actie

Je vertaalt je leerproces naar een concreet actieplan. Wat neem je mee, wat ga je anders doen, welke nieuwe interventies wil je uitproberen in de periode tot dag 6?

Dag 6 – 6 april 2027 De Moestuin

Terugkomdag

We reflecteren op het leerproces, delen ervaringen uit de actieperiode en kijken vooruit.

Derk Loorbach is directeur van DRIFT, hoogleraar sociaal-economische transities aan de faculteit Sociale Wetenschappen, Erasmus Universiteit Rotterdam en academisch boegbeeld van het Klimaatonderzoek Initiatief Nederland (KIN).

Derk hoort de afgelopen jaren bij de 2% meest geciteerde wetenschappers wereldwijd. Als een van de grondleggers van de methode transitiemanagement, streeft hij er altijd naar aan de voorkant van fundamentele maatschappelijke verandering te werken. Al zijn academische werk is actie-onderzoek, dat wil zeggen, onlosmakelijk verbonden met het ontwikkelen van transitiepraktijk in het bedrijfsleven, de beleidswereld en het maatschappelijk domein.

Zo heeft Derk zich ingezet als verkenner voor het vorige college van B&W in Rotterdam, schreef hij mee aan een UN Environment Program GEO for Business brief, werken onder zijn leiding 40+ DRIFT-experts aan advies, post-academisch onderwijs en toegepast onderzoek voor transities, was hij co-curator van de Internationale Architectuur Biennale Rotterdam 2022, en is hij oprichter van het Erasmiaans transitieplatform DIT voor onderwijs- en onderzoeksvernieuwing.

Gedragswetenschapper **Reint Jan Renes** is lector Psychologie voor een Duurzame Stad aan de Hogeschool van Amsterdam. In zijn onderzoek werkt hij nauw samen met overheden, bedrijven en burgers aan concrete gedragsvraagstukken rond klimaat, energie en leefstijl. Hij is betrokken bij meerdere langlopende onderzoeksprojecten zoals het vijfjarige ChangeAble-programma, waarin gedragsinzichten worden verweven in klimaatbeleid van vijf ministeries. Voor zijn bijdrage aan de maatschappij ontving hij in 2023 de Deltapremie, de hoogste onderzoeksprijs voor lectoren.

Naast zijn werk als lector bij de HvA is Reint Jan o.a. ook voorzitter van de NWO beoordelingscommissie Klimaat en Natuur, lid van de commissie Inclusieve Verduurzaming van de Raad voor Leefomgeving en Infrastructuur (RLI) en lid van de wetenschappelijke werkgroep Nationaal Burgerberaad Klimaat. In 2020 Tijdens de coronapandemie maakte hij deel uit van de RIVM Corona Gedragsunit die tot doel had het coronabeleid te ondersteunen met gedragswetenschappelijke kennis.

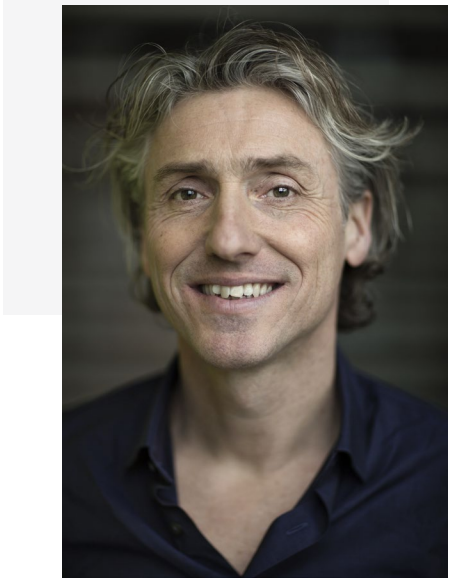

Willemijn Vermeer zet zich, zowel in haar werk als daarbuiten, in voor de transitie naar een duurzame samenleving. Binnen het lectoraat Psychologie voor een Duurzame Stad van de Hogeschool van Amsterdam onderzoekt zij hoe mensen hun ecologische voetafdruk kunnen verkleinen en tegelijkertijd een positieve invloed kunnen uitoefenen op het duurzame gedrag van anderen — de zogenaamde *handafdruk*.

Als associate lector richt Willemijn zich specifiek op de *ecologische hartslag*: de intrinsieke drijfveren die mensen aanzetten tot duurzaam gedrag en hen stimuleren dit uit te dragen. Daarnaast is zij docent en curriculumcoördinator van de master *Klimaatpsychologie en -gedrag*. In deze tweejarige deeltijdopleiding worden professionals opgeleid tot specialist klimaatbewust gedrag.

Beide foto's door Monique Kooijmans

Igno Notermans startte bij DRIFT vanuit de motivatie om inzichten uit de gedragswetenschap toe te passen op transities. Thema's in zijn werk als onderzoeker en adviseur omvatten de energietransitie, mobiliteit en alternatieve economische structuren (zoals de deeleconomie, de circulaire economie, sociaal ondernemerschap en CSR). Met zijn enthousiasme en nieuwsgierigheid is Igno in staat diverse perspectieven te verbinden – zowel in rapporten en advies als in werksessies, als moderator.

Igno heeft een interdisciplinaire achtergrond in Behavioural Economics (MSc) en Future Planet Studies and Economics (BSc). Naast zijn werk voor transities houdt hij zich graag bezig met verschillende sporten, kunst en onderwijs.

drift for transition

Dit is een opleiding van DRIFT.

Wij werken met 30+ experts aan fundamentele verandering richting een duurzame en rechtvaardige samenleving. Als maatschappelijke onderneming ondersteunen wij hierin mensen, steden, bedrijven en sectoren.

Dat doen we door het ontwikkelen en delen van transitiekennis en -kunde via onderzoek, onderwijs, advies en activisme.

Meer weten? Ga naar drift.eur.nl

Dutch Research Institute for Transitions (DRIFT), BV
DRIFT is een sociale onderneming van de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Kamer T16-36
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
tel.: + 31 (0)10 408 8775
e-mail: drift@drift.eur.nl

KvK nummer	51760630
IBAN	NL57ABNA0619303018
BIC	ABNANL2Q
BTW nummer	NL850158928B01

Aanmelding & meer informatie

Schrijf je in voor deze opleiding via onze website drift.eur.nl

Heb je vragen? Of ben je geïnteresseerd in een maatwerkvariant? Neem contact op via transitionacademy@drift.eur.nl.